

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 36. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1812_189-txt-shoot-idm1845.pdf (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nu var der ei længere nogen Stat i den da bekendte Verden, som kunde gøre Rom nogen Modstand, men derfor fik den ikke Rolighed. I Slutningen af det andet Aarhundrede f. K. blev Gallien og Italien gæstet af tvende nordiske Folk: Cimbrer og Teutoner, og Verdens Herskerinde skjalv. Vel frelste den tappe Marius Fædrenelandet fra denne udvortes Fare, men under Tidsløbet var i dets eget Inderste opvoxet et Tvedragtens og Fordærvsens Træ, som nu begyndte at bære blodige Frugter. De gamle Romere vare tarvelige, afholdne og retfærdige, ei fordi de troede at burde være det for at være rette Mennesker og behage Guddommen, men ene fordi de følte, at Fædrelandet ellers ikke kunde bestaa. Saasart derfor Roms Magt blev saa stor, at den ustraffet kunde være uretfærdig mod andre Folk og ikke syntes at have nogen farlig Fjende, bortkastede ogsaa dens Borgere Forfædrenes Dyder, og med Grækenlands, Kartagos og Asiens Rigdomme hjemførte de tillige de Overvundnes Overdaad og Laster. Svaghed og lav Tænkemaade vare to, lige nødvendige Følger heraf: hin viste sig førstegang tydelig, da Romerne strax efter den cimbriske Krig maatte tilstaa næsten alle Italienerne romersk Borgerret, og denne yttrede sig paa samme Tid saa stærkt, at de fleste Romere, fra den ringeste Almue af lige til Konsulen, vare rede til at sælge Ære, Frihed og Fædreneland for Penge. Under saadanne Omstændigheder var det let for de faa udmærkede Mænd, som end opstode, at skaffe sig Tilhængere, og da Enhver af dem vilde herske ene, maatte der nødvendig opkomme indvortes Krige. Den første Borgerkrig førtes mellem Marius og en anden tapper Mand: Sylla, og den Sidste beherskede i to Aar Rom enevældig, *81. efter at have betvunget sin Modstander. Vel indførte han selv igen for en Del den gamle Forfatning, men varig kunde den ikke blive, og snart gjordes et nyt Forsøg paa, at omstyrte samme, af den ondsksfulde Katilina, som havde i Sinde at plyndre og opbrænde Byen. Nær var det lykkedes ham, og omendskøndt Staten dennegang frelstes af sin aarvaagne Konsul, den berømte Cicero, blev den dog kort efter et Offer for tre Mænds Herskelyst. Den berømteste blandt disse var Julius Cæsar, som ved sin Tapperhed, Forstand, Veltalenhed og i mange Henseender ædle Tænkemaade, syntes født til Tronen, og som ved at undertvinge Gallien havde skaffet sig det der kunde opløfte ham paa den: Krigerære, tappe og hengivne Soldater og Guld. Han saae sig imidlertid nødt til, at dele Magten med den ogsaa tappe Pompeius, som ved at rense Havet fra Sørøvere og udvide Roms Grændser til Eufrat, havde erhvervet sig stor Hæder og desuden var meget elsket, ja Begge fandt det endog med Hensyn paa Guldets Almagt, raadeligt, at optage Roms rigeste Mand: Krassus, i deres Samfund. Rolig 38bar Rom sine Lænker, men da Krassus døde, udbrød en Krig mellem de tvende Medbeilere, som endtes med Pompeius Undergang. *48 f. K. Forgæves søgte Frihedens urokkelige Ven: Kato, ved denne Leilighed at tilbagegive Staten sin gamle Forfatning. Da Lykken ei vilde staa ham bi, dræbte han sig selv og tog det sørgelige Hædersnavn: af den sidste Romer, ned med sig i Graven. Alligevel blev Cæsars Regiering kun saare kort, thi nogle hidsige unge Romere, med hans egen Yndling Brutus i Spidsen, som meente, det var ham og ikke deres Landsmænds Trællesind, der stod i Veien for Roms Frihed, sammenrottede sig og myrdede ham lumskelig. *44. Roms hele Vinding var at faae slettere Herrer; thi Cæsars Søsterdattersøn, den snedige Octavius forenede sig med Vellystlingen Antonius og Lepidus, som det hed, for at hævnne Cæsars Mord og bringe Staten i Rolighed, men som de i Gierningen viste, for at vorde dens Herrer. De begyndte deres Regiering med at lade alle de Mænd dræbe, som enten havde stor Formue, eller mistænktes for at være Frihedens Venner, og sparede ikke engang den gamle Cicero. Enighed kunde ikke findes iblandt saadanne Mænd, og da det tilsidst kom til aaben Feide mellem Antonius og Oktavius, beholdt denne Overhaand i det navnkundige Søslag ved Actium. *30. Under Navnet Augustus blev han Roms uindskrænkede Herre, og kun for et Syns Skyld var det, at han og de følgende Keisere (imperatores) udnævnedes Konsuler og Raadsherrer.